DZIENNIK RADIOWY

z dnia 4.IX.1943 r.

Front Południowy

Londyn,3.IX.Komunikat specjalny kwatery głównej sprzym.: "Wojska nasze stojące pod dowództwem gen.Eisenhowera,kontynuują swą ofensywę.Oddziały bryt. i kanad.wspierane przez lotnictwo i marynarkę wojenną przeprawiły się przez Cieśninę Messyńską do dalszego uderzenia. - W rocznicę wypowiedzenia wojny przez W.Brytanię,8-ma armia bryt.i wojska kanad.,po ciężkim bombardowaniu wybrzeży Kalabrii z morza i z Sycylii,przeprawiły się dziś rano o godz.4.30 przez Cieśninę Messyńską i utworzyły przyczółek mostowy naprzeciw Messyny. Operacja lądowa wspierana była przez wielkie i małe jednostki floty bryt. Bombardowanie z morza i z Sycylii sparaliżowało baterie nadbrzeżne.Ogień zaporowy sprzym.ustał po wylądowaniu 1 wojska bryt.przedarłszy się przez pola minowe,zniszczone bunkry i pozycje artyleryjskie dotarły do linii wzgórz,o kilka km.od wybrzeża,mimo zaciętego oporu.Do 10-tej rano bez przerwy lądowały dalsze oddziały wojsk sprzym.Gen.Montgomery wydał rozkaz dzienny:8-ma armia ma zaszczyt pierwsza wylądować na lądzie stałym Europy.Mamy dobre plany operacyjne i osłonę lotniczą lepszą niż kiedykolwiek.Wynik,jaki nas czeka może być tylko jeden,naprzód do zwycięstwa. - Radio Alger nadało do narodu włoskiego odezwę gen.Eisenhowera: Włosi! Na progu piątego roku wojny wkraczamy w mury Twierdzy Europy.Churchill powiedział,że zapłacicie straszliwą cenę za pomoc Niemcom,którzy chcą działania wojenne powstrzymać jaknajdłużej zdala od Rzeszy. - Walki w Kalabrii trwają i są bardzo zacięte.Flota bryt m.in.4 pancerniki ułatwia akcję oddziałom inwazyjnym stałym ostrzeliwaniem wybrzeża.Oddziały te mają szalenie intensywną osłonę lotniczą,przyczym daje się zauważyć brak lotniczej akcji obronnej nieprzyjacielskiej.Według opinii Londynu,Niemcy mają obecnie na terenie Italii 20 dyw.co wraz z lotnictwem i administracją stanowi siłę 400 tys.ludzi.Zdołali oni przeprowadzić silną koncentrację w południowej Italii,do północnej Italii nadchodzą niem.posiłki w dalszym ciągu.We współdziałaniu z akcją inwazyjną,ciężkie bombowce ameryk.startujące z Północnej Afryki,bez osłony myśliwców dokonały po przelocie 2.400 km.przerwania linii kol.łączącej Niemcy z Italią,przez Brenner. Zbombardowano most kol.pod Trento na południe od Brenneru,trafiony 4 razy, - most kol.koło Bolzano,45 km.na południe od Brenneru, - w miejscu,gdzie skały zwisają nad torem(skały te zwaliwszy się na tor zablokowały go.), - oraz dworzec przetokowy i mosty w Bolonii.Przez Bolzano szło do Włoch 95 % ropy i 80 % stali i węgla niem.Nadto w południowej Italii zaatakowano Canzello koło Neapolu,przy silnym oporze myśliwców Osi.Ogółem zestrzelono wczoraj 34 myśliwce Osi,przy stracie własnych 15 maszyn.

Front Zachodni

Londyn,3.IX.Ubiegłej nocy lotnictwo sprzym.wykonało jednej z największych operacyj lotniczych tegorocznych nad Francją.Atakowano szereg lotnisk w północnej Francji m.in.Lille i Beauvais.Latające Twierdze zaatakowały 2 fabryki samolotów,Renault w rejonie Paryża i zakłady niem. w Melune.Nad Paryżem silna obrona myśliwców.Atakowano także cele w Belgii i Holandii.W pobliżu Boulogne zatopiono 1 statek niem.W operacjach wzięły udział setki bombowców ameryk.i bryt.Zestrzelono 29 myśliwców niem.Nie powróciło 8 bombowców i 2 myśliwce własne.

Front Wschodni

Londyn,3.IX.Natarcie armii sow.posuwa się w kierunkach na Smoleńsk, Briańsk,Stalino i Mariupol.W rejonie Smoleńska wojska sow.posuwają się na zachód od Dorogobuża przy rozpaczliwym oporze niem.W rejonie Briańska i na północnej Ukrainie posunięto się około 20 km.w kierunku na Konotop i zajęto ponad 1.. miejscowości.Wojska sow.znajdują się o 25 km.przed umocnieniami niem.nad Desną.Linia Briańsk-Konotop przerwana została w 2 miejscach. Na zachód i południowy-zachód od Charkowa odparto kontrataki niem.Ofensywa nad środkowym Dońcem rozwija się,zagrażając coraz bardziej Stalino.Na froncie Mariupola poddał się w okolicy Budionkowa otoczony oddział niem.Wczoraj na froncie wschodnim zniszczono 107 czołgów i 45 samolotów niem.

Wiadomości polityczne i ogólne

Londyn,3.IX.Cordell Hull oświadczył dziś,że żadnych pertraktacyj z Wło-
chami prowadzić się nie będzie,rozmowy mogą być prowadzone tylko na polu bi-
twy. - Rzecznik sztabu bryt.oświadczył,że sztaby sprzym.rozpoczęły inwazję
z całą świadomością ciężkich strat w ludziach i materiale,jakie ich oczekują.
Teren górski w Calabrii jest jeszcze trudniejszy,niż na Sycylii. - W Waszyn-
gtonie rozpoczęła się konferencja Churchilla z Rooseveltem.Dziś odbyto roz-
mowy z adm.Kingiem,szefem floty ameryk.i z szefem intendentury. - W Italii
aresztowani zostali marsz.De Bono,Graziani i gen.Cavallero,oraz inni wyżsi
wojskowi pod zarzutem zdrady.Aresztowano również byłego posła w Berlinie To-
maro,żonę ministra Farinacciego i innych dygnitarzy faszystowskich,(m.in.
gubernatora Albanii)pod zarzutem gromadzenia majątku prywatnego za rządów
faszystowskich i roztrwonienia funduszów państw.Konfiskacie uległ majątek
hr.Ciano i jego żony Eddy.Farinacci,który przed dojściem do władzy był skrom-
nym urzędnikiem kol.,pozostawił milionowy majątek (m.in.luksusową willę
w Szwajcarii). - Podczas radiowego przemówienia papieża,plac św.Piotra zapeł-
niony był tłumem płaczącym i domagającym się pokoju. - Ribbentrop i Keitel
w towarzystwie marsz.Antonescu przybyli dziś do Zofii.Bułgarska agencja in-
formacyjna dementuje wiadomość o pobycie Filowa w Berchtesgaden. - W Grecji
wydano zarządzenie,by Niemki opuściły kraj do 20 września. - W Danii trwają
akty sabotażu.W Kopenhadze Niemcy wydali zakaz opuszczania miasta i wydania
przez ludność broni do 7.bm.pod karą śmierci. W jednej z fabryk wojskowych
w dzielnicy robotniczej,nastąpiła eksplozja a 1 okręt w porcie zatonął na
skutek bomby zegarowej.Policja duńska odmówiła przysięgi lojalności,kilku
urzędników policji aresztowano jako zakładników. - Parlament fiński odbył
pierwsze od 2 lat tajne posiedzenie,którego tematem były sprawy zagranicz.
Premier fiński przez półtorej godz.referował sytuację polityczną. - W zarzą-
dzonym dziś przez króla Jerzego VI.dniu modłów w Londynie setki tysięcy lu-
dzi słuchało przy głośnikach nabożeństw.Tenorem przemówień było:"Nie chce-
my zdobyczy terytorialnych ani monopolów,pragniemy trwałego pokoju." -
W Niemczech utworzono specjalne ministerstwo dla Czech i Moraw. - Ma ono
na celu pilnowanie interesów Rzeszy w protektoracie czeskim. - Gen.Dittmar
rzucił hasło: "walka do ostatniej kropli krwi",uzasadniając to,wobec po-
trzeb na innych frontach. Siłę armii niem.we Francji ocenia się na 30 dyw. -
Franc.Komitet w posiedzeniu odbytym pod przewodnictwem De Gaulle'a powziął
uchwały:1)o pociągnięciu do odpowiedzialności marsz. Petaina i tych,którzy
współpracowali z Niemcami i dostarczali im robotników franc.,2)o mobiliza-
cji Francuzów i współpracy z oporem we Francji metropolitalnej,3)o utworze-
niu komisji do tego celu pod przewodnictwem De Gaulle i Girauda,4)o ustano-
wieniu warunków administracji na terenie Francji metropol.,5)o zwołaniu
komisji konstytucyjnej na 3.listopada i 6)o opracowaniu prowizorycznej kon-
stytucji dla przyszłego prowizorycznego rządu.

Sprawy polskie

Londyn,3.IX.W Londynie w kościele polskim odbyło się w rocznicę wypo-
wiedzenia wojny przez W.Brytanię nabożeństwo z udziałem Prez.Rzeczypospo-
litej,Premiera,Naczelnego Wodza,Rządu i Rady Narodowej. - Na posiedzeniu
Rady Ministrów prem.Mikołajczyk omówił znaczenie oświadczenia Anglii i U.
S.A.o ukaraniu zbrodni niem.w Polsce.Przyjęto budżet na drugie półrocze br.
w brzmieniu ustalonym przez Radę Narodową.Nestor dziennikarzy bryt.(nazwi-
sko ?) przesłał do radia polskiego komentarz do wydarzeń 1.IX.1939 r.,w któ-
rym stwierdza,że naród ang.wiedział,iż polityka Chamberlaina była błędna,
że po napaści na Polskę,której instynkt kazał walczyć,naród bryt.ze sku-
pieniem oczekiwał wypowiedzenia wojny i gdy 3.września chmury się rozwia-
ły podniósł wysoko głowę,widząc,że honor jego został uratowany.Historia
osądzi rolę Polski w tej wojnie. - New York Times pisze,że odbudowa Polski
musi być pierwszym celem starań Zjednoczonych Narodów.W tej sprawie nie
może być kompromisu,lecz z całą konsekwencją musi być wymierzona Polsce
sprawiedliwość. - Polonia ameryk.ufundowała 6 latających Fortec,które na-

zwano: "Polska Walcząca", "Warszawa", "Polak z Ameryki", "Kościuszko", "Pułaski", i "Piłsudski". Poza tym dotychczas na cele wojenne złożyła Polonia Ameryk. 2 i pół miliona dolarów.

Radio "Świt" 3.IX. podaje odezwę Belgii Podziemnej do robotników zaczerpniętą z podziemnej prasy belg. Tekst: "Jeżeli się dasz wziąć, pożegnaj się ze zdrowiem. Pracować będziesz w warunkach, które zniszczą twoje zdrowie do końca życia. Jeżeli się dasz wziąć przygotuj się na brutalne traktowanie, na mieszanie cię z błotem, na narażenie twej rodziny na niedostatek, gdyż od Niemców złamanego grosza nie dostanie. Staniesz się ofiarą niem. propagandy, aby zająć miejsce Niemca, wysłanego na front." - W dalszym ciągu Świt podaje opis (literacki) czynu zbrojnego jednego z oddziałów N.Z.K., zaatakowanie pociągu pośpiesznego.

Społeczeństwo polskie w Wilnie dzieli się na 2 obozy: jeden, to wpatrzony w przyszłość odłam Polaków, drugi - to myślący jedynie aby jaknajwygodniej się urządzić. Zresztą taki sam przekrój społeczeństwa jak i w Warszawie. Dochodzą Litwini, którzy wciąż jeszcze nie zrozumieli ważnej racji stanu, i wysługują się Niemcom, szczególnie milicja litewska, której rejestr działalności obfituje w mordy, i bestialstwa, spotykane chyba w Oświęcimiu i Majdanku. Pragniemy jaknajszczerszej nawiązać przyjazne braterskie stosunki, lecz również pragniemy ukarania wszystkich zbrodniarzy jakiejkolwiek narodowości. Rejestrujemy ich nazwiska, nie pod kątem obcego nam nacjonalizmu. Z prawdziwą przykrością wciągamy do rejestrów nazwiska litewskie, ale karę poniosą ci, co światu przynieśli mord i rabunek. Muszą oni być usunięci. A patrioci litewscy niech się na nas wzorują.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-